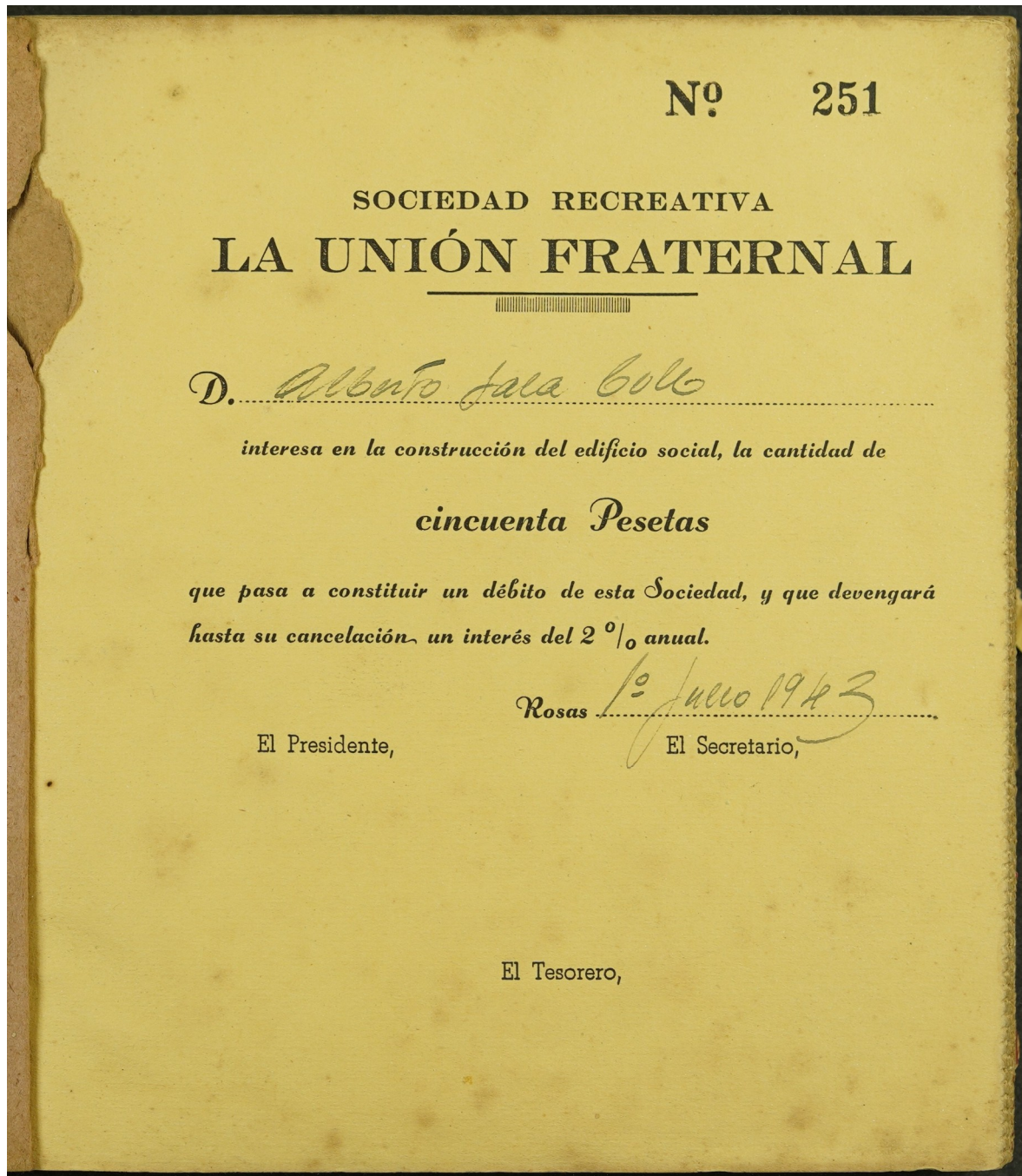

El document del mes de febrer de 2023 de l'AMR

La construcció de la SUF

L'aportació dels socis i veïns per aixecar un edifici emblemàtic

Dades arxivístiques

CAT AMR 10.9. Fons Societat Recreativa La Unió Fraternal (SUF). Gestió econòmica. Talonari de les aportacions, de 50 pessetes, del número 251 a 500, per a la construcció de l'edifici social de la SUF, a un interès anual del 2% fins al seu retorn. 01/07/1943. Castellà.

Història arxivística

La documentació d'entitats, famílies i personalitats és un dels pilars sobre els quals un arxiu basteix la seva relació amb els seus veïns. A banda de la documentació municipal,

que garanteix els drets de la ciutadania i la història del municipi, la documentació de caràcter privat és bàsica per als historiadors a l'hora d'apropar-se a un moment històric determinat. Només amb la documentació pública la visió del passat no sempre és prou àmplia.

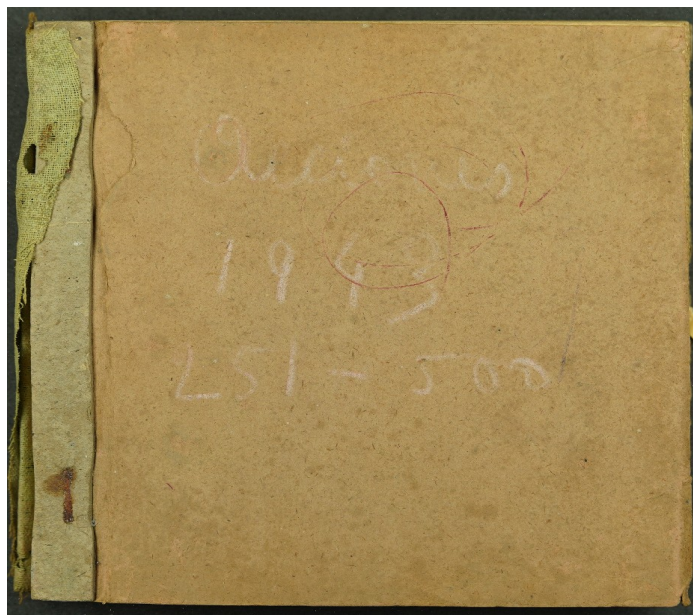
En aquest sentit, el 27 de febrer de 2015 els arxivers municipals, acompanyats d'una de les arquitectes municipals, van fer una revisió a les instal·lacions de la SUF abans que aquesta fos enderrocada. Després de revisar la planta baixa i sota de l'escenari -on sovint s'hi guarda allò més antic o sobrer- el primer pis ens va obsequiar amb un seguit de documentació i objectes datats entre 1943 i l'any 2014. La majoria de documents són talonaris amb els cobraments i pagaments dels balls celebrats a la SUF entre 1964 i 1985, però també hi havia un talonari de 1943 dels préstecs per a la construcció de l'edifici social de la societat, documents diversos sobre la conservació de l'edifici i alguns fulls i cartells de publicitat dels actes que s'hi van celebrar els darrers quinze anys. Fins i tot dos cornetins que podrien haver sigut de la Banda del Bitxo.

En definitiva, una caixa d'arxiu plena de records i de l'activitat d'una associació clau per entendre la Roses contemporània. Una minsa part de la documentació generada per la SUF, però importantíssima per conèixer la vida social des dels anys seixanta del segle XX.

Contingut

El talonari que presentem aquest mes conté la matriu de cinc cents rebuts de les aportacions realitzades per socis de la societat recreativa La Unió Fraternal i veïns de la vila de Roses per a la construcció d'un local social per a l'entitat. Segons la informació dels rebuts, les accions d'aquest segon talonari van ser venudes quasi totes el mes de juliol de 1943, menys les darreres vint-i-quatre, venudes a Pau Pujol Pairet el juliol de 1944. La totalitat dels inversors compraren diverses accions de 50 pessetes cadascuna. Entre els compradors podem trobar fins a catorze persones: Albert Sala Coll, Francesc Cusí Coll, Baldri Coll Pi, Andreu Reda Brunet, Francesc Martinolas Sabé, Jacint Romañach Saseras, Esteve Guerra Marès, Joan Salomó Dujó, Sebastià Salamó Fonolleras, Pere Falgàs Guitart, Pere Gotanegra Marcó, Josep Vilà Feliu, M. Pastor Albiol i el ja mencionat Pau Pujol Pairet.

Es desconeix si es van vendre més de dos talonaris. La poca documentació conservada de la SUF a l'Arxiu Municipal no permet aprofundir en aquest sentit. El que sí que se sap és que el 13 de juliol de 1943 el Ple de l'Ajuntament va aprovar entregar 1.000 pessetes per a la construcció de l'edifici, sense comprar cap acció. Malgrat la situació difícil de l'associació en plena postguerra, almenys va aconseguir mantenir-se en actiu. A més, la dissolució forçada de l'altra gran associació rosinca dels anys 1930, la Flor de Maig, i l'entrega dels seus béns a la SUF va convertir-la en l'única opció d'esbarjo i festa durant les següents dècades.

Detall de la portada del talonari amb l'anotació "Acciones 1943. 251-500"

El mateix any 1943 la SUF gestionava el local de la desapareguda Flor de Maig, on hi havia allotjades forces militars. Aquest fet va provocar problemes de tresoreria de l'entitat, que havia de fer front a les despeses derivades de l'estada dels militars al local. L'Ajuntament els hi pagava el mes de juny un total de 600 pessetes per pagar les despeses ocasionades d'un allotjament que volia evitar que la soldadesca hagués de dormir a les cases de particulars. Uns temps difícils en els que la SUF va començar els tràmits per aixecar la seva seu social. El padró de la Contribució Territorial Urbana de 1946 ja recollia la titularitat de la finca de la riera Ginjolers, número 5 a nom de la SUF. L'any anterior encara anava a nom del senyor Francisco Bosch Ferrarós.

Context

La Societat Recreativa la Unió Fraternal va ser fundada l'any 1927 per part de Miquel Sellent, Francesc Danés, i d'altres socis, tots membres escindits de la Societat la Flor de Maig, que volia fer pagar 15 pessetes als socis per tenir dret a ballar els tres dies de la Festa Major d'aquell any. Fins a l'acabament de la guerra ambdues societats van mantenir una gran rivalitat. A partir de la postguerra la SUF continuaria la seva vida, en canvi la Flor de Maig seria dissolta per les autoritats franquistes.

Sigui com sigui, la SUF ha organitzat des d'aleshores multitud d'activitats culturals i festives, entre les quals destacaven les funcions teatrals, els balls socials o el carnaval. Fins a l'aparició del turisme i dels locals d'esbarjo nocturns, la SUF va ser el nucli aglutinant de la ballaruca rosinca. Actualment encara mantenen una activa vida social en la nova seu social, inaugurada el 2020.

Més informació

Barris i Ruset, Josep Maria, *Roses o la recerca de la zona grisa. Articles, 1999-2008*, Roses, Ajuntament de Roses, 2008, p. 109-110, 409-414.
Sánchez Mira, Ariadna, *L'Abans. Roses, recull gràfic 1874-1975*, El Papiol, Editorial Efadós, 2009, pàgs. 668-669.